

Մասին լրագիրն էս անգամ կը հրատարակուի լրաթերք . 4 Օրաթերք եւ 1 Շաբաթաթերք :

Տարեկան դին . Կ. Պոլսյո հունար 180

" " " " "	10 Մհն.
վեցամետայ դին Կ. Պոլսյո ,	90 Դր.
" " " " "	5 Մհն.

Իւրաքանչիւր բուռց դին

շաբաթաթերք	60 փյն.
օրաթերք	20 "

Իսրու գնացած լրագրաց համարն ծախ-
քը Խմբագրու քսեմ վրայ է:
Ծանուցմանը տողից մեկ անգամի համա-
ձեղև կնկու անգամի համար 2 դր.
Լրագրայց վերադրելու համակ կամ որ
և լից գրու քիմ Խմբագրութե-Տեղե-
կնե պիտու ողորմ. և համարն ծախ-
քն ալ դրկուցն վրայ է:

ՀԱՐԱՅՆԱԳԵՐՈՒ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՇԽԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆՍՆՈՒԹՅՈՒՆ 12 ԱՊՐԵԼ.

REPUBLIC

Վաղդիցի (Ռ)էննադիր Ժողովին նիստերը ելումայից հաշուեցոյցին վիճաբանութեան առթիւ աւելի կարեւորութիւն առին, եւ զննադան ինքնագիրներու վրայ ուշադրութեան արժանի ճառեր խօսուեցան։ Վստից մէջ ինչպէս ամեն անգամ, (Վ)՝(Ի)էրի ճառը մասնաւոր նշանակութեան արժանի եղաւ, եւ Վաղդիցի լրագիրներն անոր ճարտարխօսութեան տրպաւորութեանը ներքեւ։ Վէճիքական եւ արիւի ինքերները մոռնալով, որ (Վ)՝(Ի)էրի գէտ կ'ըն յարձակմանը կրնան կառավարութիւնը պաշտպանելու մասը, որ մէկն ալ զայն գտնելով չեն կշաճաւր ։

Վաղարշապետի վիճակագրությունն այն բարձունքն էրևելով, որ սկզբանց վեհալ թիվը հուսակցությունն ուղեղն ինչպե՛ս կը տրե՛ն, Վաղդիական մեծ յեղափոխությունն պատմողը կը Վարալշապետ ճամբարներ ցոյց տուաւ։ Ա՛նանց ժխտելու որ կայսերական կառավարութիւնը յոռաշգիւնութիւններ ըլլած էր, օրէնսդրական ժողովոյ վեհաճարմանութիւններն եւ լրագրաց սպասարկութիւնը չափաւոր կերպով ընդարձակած էր, հարցոյ լե՛ն արեւօք նոր յոռաշգիւնութիւններ ալ ընելու հարկ չկայ։ Ա՛որ պատասխանելէ ա՛ռաւ Ա . Թիկէր խոստովանեցաւ որ Վաղդիա 1789 թ յեղափոխությունն հետեանց զնախնի կուսակցութիւնն բաժնաւած է . Վաղդիա ամեն տեսակ ձեւերով միապետութիւն եւ ամեն տատիճանի հատարտակարեւորութիւն ունեցաւ . բայց կարելի չէ՛ այս ամեն կուսակցութեանց բաճաւնոց մէջ համաձայնութիւն մը հաստատել եւ ընդհանուր իրաւոյք մը գտնել, որ երկրին էակնան պետացըրդս՝ ընելով որ եւ է վեհապետական շեղատեսանի ներքեւ գործարարելի

Ըլլայ: Վերսիկա անկտրելի չհամարիր, եւ օրինակ իր զուգնէ զանսպան ահաբաւթի ինչեր, որք թէպէտ ինչ ինչ ինդիկներու մէջ իրարմէ կը տարբերին, բայց ընդհանուր ինդիկներու մէջ իրարու համահայն են: Վրո կարօնէն հարկաւոր աղատութիւնները, այն է՝ անհատական աղատութիւն, մոտիկ աղատութիւն, ընտրողական աղատութիւն, խոր՝ բարձրանի աղատութիւն, զորս ի գործ պնդող կառավարութիւնները, կրօն, կը կործանին, Այ, իմիշտ յայտնեց նաեւ որ ոչլատիաւ անկեղծ անձանց համար զհատաբանական գերբաւատանները թագաւորել տալու նպատակի ծառայել չլինար ըլլալ, քանզի ասոր հետեւանքը հայրենիքն անձի մը գոհակ: Իստականէն որ կրօնաւարութիւնը պէտք եղած աղատութիւնները ամբողջով աղատութիւններ չեն:

ալ պէտք է դանտը հաստադրապէս
ընդունին: Ճայց եթէ բոսի թէ այն
աղաատութիւնները կան, (19) քիչեր
ասոր ալ պատասխանը կուտայ չափ
հաստական աղատութեի՞ն սկսելով,
զոր կայսերական կառավարութիւնը
սեղմեր է ընդհանուր ապահովութեան
օրէնքը վերահաստատուելով: Է՞յս կէ-
տիս վրայ (20) քիչեր լրաց բազան դա-
տեւոր խառու թիւններն ակնորիեց, որը
աղատ երկրի մը մէջ կառավարու-
թեան մամլոյ նկատմամբ բռնելիք ըն-
թացքին հետ չէին համաձայներ: Յիշ
է կառավարութեան եւ մամլոյ մէջ ե-
ղած բազմալ կարգաւորութիւնը:
Խաղաղութիւն, որ ուրիշ կերպով չի
կրնար ձեռք բերուիլ՝ բայց եթէ թող-
լով որ մամուլն իր ուղածը խօսի:

Նետոյ ընտրութեանց ինքոյոյն անդնելով, Ա) Թ) իէր կառավարութեան ընթացքը քննադատեց՝ անոնց վրայ ազդեցութիւն բանեցնելուն եւ քաղաքացոյց շրէնները դիւզացուց շրէնով խնդրեցուն համար, երբ հաջողեալ իր կարծիքն յայտնայ խորհրդարանին եւ ուրիշ ազատութեանց կառավարութեան կողմանէ ինչ կերպիւ գործադրուելուն վրայ: Ա) Թ) իէր վերջացուց խաղաղութեան յորդորներ տալով: «Վայելեցէր, ըսաւ, աշխարհի ընծայած նոր տեսարանը, ոչխարէն ինչ պարզ անհամբարտ եւ անհանգարտեցուցիչ եղաւ . . . Գալիք դէպքերու մէջ Վազկիւս ո՛ր կողմ պիտի բռնէ. — չգիտեմ», եմէն պատիւունենայի ամբողջ խորհուրդ, մի տալու, ընտրողութեան խորհուրդ կուտայի զայն կը պարտաւորէի որ խաղաղութիւնն ի՛ր բաց չթողու, բայց միայն երբ իւր աններելի ձեռնորոշներ զինքը բռնադատեն սուրը քաշելու, երբոր աշխարհ կընսէ բարեկամ դաշնակից եւ օժանդակ ունենայ: Վայց այս անուն որոշումն այլ որոշմէ կիսեաց տալ, — Վազկիւյ միայն, պէտք չէ որ մտքը իր յանձնած իր զատկաւոր դէպքի համամարդկութիւններ քաղելու համարն արուիր տեսնելու եւնկապ ըլլայ:»

Երկար կրկնյ պետութեան պաշ-
տոնէին ալ այս առարկութեանց աը-
ւած պատասխանները մի առ մի ա-
ռաջ բերելով, ¹⁴⁵ 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118

Հետեւեալ նստին մէջ ալ (Գ). ժխէ-
Յալի Լոյն նի թը ճեռք տանով ա-
ւելի ազդու հաս մը խօսեցաւ, եւ
քաղաքական դատերով մէջ կառավա-
րութեան կողմէն դատաւարաց վրայ
ազդեցում թիւն դրած ածուիլն արդա-
րութեան պաշտօնէին իրենց դարձ-
ումը յիշեցաւ ց անոն (Զ). թիւեւ հաս-

մարտկանք, որ լծում բռնի մէջ լրացա-
րական դատի մ'առնիւ անբռնական
վառարարանին ամբաստանած խաբա-
րադիրներն արդարացուցած եւ իրեն
ընթացքը կառավարութեան հաճող
չերելւոյցած ըլլալուն պատճառաւ պար-
տօնը ձգած էր : Զորքարու թիւան պնջ-
տոնէն դէտ պատմական առում լինէ որ
եւ չէ պատասրի մը վրայ կառավա-
րութիւնն ազգեցութիւն բանեցու-
ցած չէ : Եւ յարեց թէ բազմակիւ
նախնիներ հասած են իրեն դատաւո-
րաց կողմնէն, որք Ա. Կէկէիի խօս-
քերուն դէմ կը բողոքէին : () Երեսուիւր
մարտկայ մեծագոյն մշտն իր հաւանու-
թիւնն ու համակրութիւնը յայտնեց
պաշտօնէին : Կայց Ա. ժիւլ—Կալը
պատրաստ կեցած զորաց վրայ խօսե-
լով որուն պատճառը կառավարու-
թիւնն Եւրոպայի ներկայ վիճակը կը
բռնէ, քանի մը խօսք ըսաւ որք նշանա-
կութեան արժանի են . « Եւրոպայի
այդ վիճակն, ըսաւ, ձեր գործն է.
դուք ամեն կողմ կ'առնած սիտեցեք .
դուք ամենուն սպառնալիք ըրիք ա-
ռանց ընաւ մէկուն վրայ յարձակելու.
ուստի այդ բնմին վրայ միմիայն խաղա-
ղութեան յայտեր կը թոյլ տուէր առանց
զանոնք հաստատուելու կորոշութեան,
ինչպէս մը ձգող կառավարութիւն մը
կրնար ընել : »

Վաղդիկայ եւ Ալէքիլայի մէջ ե-
ղած բանակցութիւններն յաջող փութ-
ման մ. ունենալու յայտ չեն տար : Վյա-
լագիւթու առնուած հեռագիրներն ընդ-
նայիւրով՝ Ալէքիլայի պաշտօնէից պը-
լուիս Պ. Ֆրէշը—() ըրպանի եւ Վաղդ-
դիկայ պաշտօնէից մէջ (եղա) խորհրդակ-
ցութիւններն առ այժմ չեն կրցած
համաձայնութիւն յառաքել երբեք : Պ.
Ֆրէշը—() ըրպանի ներկայացուցած ծը-
րագիրը դադարեալեան պաշտօնէից ըն-
դունելի չէ երեսցեր, եւ այս վեր-
ջիններուն ծրագիրն ալ Պ. Ֆ. () ըրպան
չկրնայով ամնկնապէս ընդունիլ, իր
տէքստով իւրան հաւանութեանը յանձ-
նելու : Վյայց չնայեալ որ անցեալ շաբ-
թու ալ ըսած ենք, պառնակաբան փա-
ռօթները Ալէքիլայի խնդրովը չփի-
տի բռնիկին : Զատարակաց կարծիքն
արդէն յազնութիւնն զգալ սկսաւ
այս խնդրոյն վրայ, ուստի թէ՛ բա-
նակցութիւնները խցին եւ թէ՛ տա-
կալով տեսին, տու այժմ ընդհանուր
շարժողութեան թիւնն նկատմամբ մեծ
կարեւորութիւն մը չեն կրնար ունե-
նայ :

Պապղիդը Խաղիդի եւ Ղաւարիդի
մէջ երբտիկ դաշնակցութեան մը դրաց
ները տակաւին վերջապա՞ծ չին, Սի-
րանի Ազգէթը մինչեւ իսկ դաշնակի-
ցութեան ծրագիրը ծանուցանելու
իկնէ։ Այժմ Պապղիդի եւ Քաւարիդի
մէջ պատերազմը մագիւ, Խաղիւտ կա-
տարօրէի չէրուծիլն պիտի պահէ։
Բաց ի ի Քաւարիդի ու դաշնակցի մ'ո-

ժամդատված իման տեսնել, Լեւոնիա եւ
Խոսիա ու միանալով 400 000 ռուբ
պետի հանձնել եղբւր յօղործ իման Վազ-
գեոյ, որ պատերազմէն ետեւ զուտէն
կը գոյրը եւտ պիտի տանին: Իմեպէս
այս զրոյցներուն ինչ աստիճանի կարգ-
ւարտ իմեղը չը կաշտը ի, բայց ամեն
տէրութեանց ու պատերազմական
պատրաստութեաններն անընդհատ կը
շարունակեն: Խոսիա ու տղանց օ-
րինակին հետեւելով իր բանակը վե-
րակազմելու ձեռք կը դարնել, որուն
իմը 600 000 Տաղիկ պիտի հա-
ն, 200 000ը Գահեռնի եւ 400 000ը
դառնալով զորք ըլլալով:

‘Կարդէն կայրորդ օրեստութեան պաշտօնէին զրոտ համակի մը մէջ հրամայեց օր ‘Կարդէն ‘Կ’ ի հարկութեան պարեգարձը առաջիկայ օգոստոս 15ին արտաքոյ կարգի դառաւ որտ թեմք կառարարի, եւ կայրութեան ու հառարակպետութեան ժամանակին մնայած զինտրայտ թեշակներ սահմանութե ‘Կրուիթայ կայրութի առթիւ ‘Կայրիթի ալ պայելութիւն մի պիտի ընէ, որ ինչպէս յայտնի է՝ իր հօրեղորո ծննդեան տեղն է, ‘Կարդէն ‘Կ’, իր նամակին մէջ իր հօրեղայրը « Պեժ » կանտաննէ, եւ կը ծանուցանէ թէ նա զինքը ոչնչութեան հանած է :

Բօրթլուկայն թաղաւորին հօրը
Տօն Գերարնանաի Ազանիոյ թաղը
մերժեւել՝ Ազանիոյ առժամանակեայ
կառավարութեան ծրագիրը շխթած
եւ Ազանիացոց ազգային հպարտու-
թիւնը վերադարձ կերեւել։ Սիւս
կողմանէ Տօն Վարդուի եւ նախկին
յուզպէլա թաղաւորնոց ներստիցայ
կոյսերը կառելնայ եւ իր յեղա-
փոխութեանց խորհուրդները կըլան ՚ի
նոպատս անոնց։ Իսկ հաստատակաւ
տականք այս իրազեկ թիւննեքէն օգուտ
քաղելով՝ իրենց սիրելի եղած կառա-
վարութեան ձեւը մոցնել կազին։
Ըրդէն երկրին կառավարութիւնն ալ
հաստատակաւ թեմէն մը անդրեւ-
նախարարն չունի, եւ հինգ անդամ-
բաղիացեալ Տիրէքլմաւրըսն ած կառ-
ավարութեան մի ձեւն հաստատուե-
լու հաւանականութիւններ կը տես-
նուին։ Սիւս կողմանէ Վարդայի մեծ
կղզեայն մէջ ծագած ապստամբութիւ-
նը տակաւին ոչ միայն վերջացած է
այլ տաւելի ծանրացած է՝ մարդկա-
ցոյ կողմանէ ալ քաջաբերութեւ
անշուշտ նիւթեան օգնու թիւններ
առ տասնաւոր։ Վալինիլ ընի խորհու-
րդարաններուն մէջ Վարդայի անհու-
տութիւնը ճանչելու առաջարկութիւն
եղաւ, որ յորդ կուտայ թէ Վանքիկա-
ցիք ո՛րչափ փայլ կը տանին եւրօպա-
կան աշխութեանց ոտքն Վանքիկայէն
կտրելու։ Դոյն նոպատակաւ էր որ
Մէքսիկայէն մէկ Վաղդիական զօրաց
եկնէր իսկ իրոյ այնչափ պնդեցին, որոյ
հետեւ անոր Էմրազց։ Վարդիկիւտ-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊՐԵՐԷՆԵՐ

Նոսրի մասն էր առնուի, իսկ այս Մեքսիկայի երկրի մասն էր առնուի...

Մեքսիկայի զարգացումը, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպե՞ս պիտի խոսեմք ձեր մասին, որոնք հրաշքերով ելեք ի միջի...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 20 ապրիլի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 20 ապրիլի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 22 ապրիլի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

որ կարող էինք մեր կողմից ձեր մասին խոսելու համար...

Ինչպե՞ս պիտի խոսեմք ձեր մասին, որոնք հրաշքերով ելեք...

Table with 4 columns: Name, Amount 1, Amount 2, Amount 3. Includes names like ՄԱՍԻՍ, ՓԱՐԻԶ, etc.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Իշխանյանի վանքին հարատևող խնամքը, որն այժմ...

Ինչպե՞ս պիտի խոսեմք ձեր մասին, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 22 ապրիլի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

1869 տարեկան, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 14 դեկտեմբերի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Փարիզի 14 դեկտեմբերի թվականին, ինչպես նաև այնտեղի բնակչության վիճակը...

Ի վերջում, ինչպե՞ս կարող եմք ձեր մասին խոսել, որոնք հրաշքերով ելեք...

Մեր խոսքերի մասին, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

Նոր հայտնաբերված պատմություններ, որոնք ձեր մասին խոսելու համար...

—Վարդանան լսողները թու-
նաւորութեան գործ մը կը պատմեն ու
բուն լըքս քաղաքի արքայական տա-
լեան թեմերէն մէկուն ժողովուրդա-
պետ քաջանայն ալ մանակից ամբաս-
տանաւած է:

«Թ... անուն դեռահասակ կին
մը ժամանակէ մը 'ի վեր Պ... թա-
ղին ժողովուրդապետ հայր Տ... քաջանա-
յին քով ծառայութեան մտած էր:
Այն ամենամտացած էր պարկեշտ գործա-
ւորի մը հետ, որ անցեալ շարժու-
թեան արմատ մնաւ: Այս անակից մա-
հը թաղին բոլոր բնակչաց զարմանք
պատճառեցով և լուր տարածուելով թէ
Թ... կինն իր այրը թուեալ օրոք էր,
բունութեամբ քանտարկուեցաւ:

«Այլ հաւատան թէ թշուառ կինն
իր ոճիւրը խոտով անհրէ՛ յայտարարու-
թիւն ընելով թէ հայր Տ... քաջա-
նային թեմապետութեամբ ըրած է: Հե-
տեալ քաջանայն ալ ձերբակալ ըլ-
լալով քանտարկուեցաւ:

—Բժշկական տրուեստին ուսումը
մասնաւոր հրապոյր մը տուած է Աճե-
րիկացի տիկնանց:

Արջին մարտ ամսոյ մէկ շաբա-
թին մէջ տանէ հինգ գեռահաս կա-
նայք Բենիկլանիոյ Բժշկական ճեմա-
րանին տաճիկ պաշտօն քննութիւն ան-
ցունելով՝ ամբօրի վկայական ստացեր
են:

—Մետրայի Լեւոն Բախտիւնով
բաղին աղահի մը դարմանայի հետեւ
գիտութիւնը կը պատմէ:

«Պ. Բախտիւն Ուրար տնուն անձ
մը Լեւոնայի Տրիւրի-Լէյն թառ-
անին ընկերութեան բաժնետէր ըլլա-
լով՝ գրեթէ ամեն իրիւրէն յիշեալ թառ-
անը կերթալ:

Իր մեծ հարստութեան հակառակ՝
մէկ տոսիկ վրայ կը դրար. ուստի
թառանին հանդերձապահներուն կէս
շինիկ չվճարելու համար, մտակայ դը-
րաւատունը կերթար ու բալթօն մէկ
շինիկի գրաւի կը դնէր. յետոյ, եր-
բոր ներկայացուիւր կը վերջանար, կեր-
թար բալթօն գրաւէ կը հանէր՝ կէս
բէնիկ (տասն փորալ) սոսիս վճարելով
և այնպէս փորանակ կէս շինիկ վճարե-
լու՝ կէս բէնիկով իր գործը կը լնցնէր:

—Փարիզի ժողովուրդներէն մէկուն
մէջ այս օրերս հետեւեալ խօսակցու-
թիւնն եղած է:

«Քաղաքային պատմութիւն խմբ-
ընդ եկող կանայք իրենց սեռին յատ-
կութիւններէն հրաժարելու ազատու-
թիւնը քիչ մը չարտար կը գործածեն:

—Կատմութիւն ու հաւատարմութիւն
կը խնդրեն. մէջքներէն մէկը կրօն չի
կրնար միանգամայն երեսփոխան ըլլալ,
տէրութեան դործերուն զբաղել, և

մանկատան թիւն ընել: Հետեւեալ
կը խնդրեն որ՝ մանկատան թիւն հո-
գեւորուն իր այրն ալ գործակից ըլլայ յա-
նուն հաւատարմութեան:

—Հայտ չանցած պիտի խնդրեն
մեզմէ որ տղարեքի և տղարիկեցու-
թեան գործերն ալ 'ի միասին կատարենք:

—Սորոք ալ պիտի ուզեն:

—Արդէն զիտուեալ վրայ կեղծ մագ-
ուենին, կրնան մօրուք ալ լինել:

1869 փետրվար 28 Ապրիլին.

... Խմբագիր
Փետրվար 16 կիրակի օրը զարդնու-
մէջ կատարուած քննութեան հանդէսը
ուրախ սրտով պարտք կը համարիմ ձեզ
նկարագրելու:

Քննութիւնը եղաւ զարդնուած մէջ 'ի
ներկայութեան Աննայ. կամակապու, կա-
րուչալի և մըր գիւղի բաղձաթիւն քննա-
չաց, ժամը 3էն սկսելով գոչնակը զարնը-
ւեցաւ, աշակերտները զոյգ զոյգ նկան ի-
րենց համար պատրաստուած տեղը դէմ
ատ դէմ կեցած խմբակներով նստան:

Յօդան Պատմութեան անուն աշակերտ
մը ոտքի վրայ ելլելով ճառ մը խօսեցաւ
առ աշակերտս խնայ համարձակ կերպով.
որուն օրինակը կրնաք անհաղ իրկուած
թուղթերուն մէջ. յետոյ ամենը մէկէն ոտ-
քի վրայ ելլալով սրտաւարժ մաղթանք մը
կը դնէին, յատկապէս գիւղիս համար շա-
րադրուած, որուն օրինակը պիտի տես-
նաք յիշեալ ճառին վերջը. Աստուած լոն
այս անմեղ տղայոց ձայնը և ապ ինու-
թիւն տօնապահալ գիւղիս, Յետոյ սկսան
դէմ առ դէմ աշակերտ աշակերտի հար-
ցնել և պատասխանել հետզհետէ իրենց
սորվածները. Քրիստոնէական. Սուրբ Գրոց
պատմութիւն, Ազգային պատմութիւն,
Նամակների, Թուարանութիւն, Քերական-
ութիւն, Թարգմանութիւն և Լուծմունք,
Հարստանութիւն, Աշխարհագրութիւն,
Տաճկերէն և Գոթերէն, խնայ յաջող է-
ին աղայոց պատասխանները բոլոր ուս-
մանց մէջ. Հանդիսականք իրենց գոչու-
նակութիւնը յայտնեցին. գոչ և ուրախ
եղան ամէնքը, ժամաւանդ տաճկերէնէն,
Հաղար Խանիկէն, և Սարգիս Փափագ-
եան աշակերտաց տաճկի լեզուով հակա-
սական զրոյցներ տեսարան մը դարձաւ
զարմանքով. ետեւէն քաղցրաձայն եղա-
նակով միաբերան տաճկերէն կը դը,
անկէ ետքը նոյն լեզուի ուսմանց քննու-
թիւնը, և ան ամեն Պաղատար Տաղաւ-
եան իր կողմանէ հորհակալութեան ճառ
մը կարգաց. անկէ ետեւ Գեր. Առաջ-
նորդին ելլելով իր օրին ուրախութիւնը
և հորհակալութիւնը յայտնեց զարդնու-
թեան խմբակը Մեծ. Մ. Յ. աղայէն, փաթա-
ջան ուսուցիչներէն, և այլն երբ աւար-
տեց, աշակերտը նոյն Առաջնորդին յա-
տուկ քաղցրանուագ կը դը կը դնէին:

Պատմաւոր հանդիսականներն ուղե-
ցին ձեռքովին կիսիկ աշակերտաց կործ-
քը այն շքանաններն ու խաչերը որ
պատրաստի էինք. Բարեմաղթութեան
երգ մ'ալ ներդաշնակելով զանգակը դար-
նուեցաւ և քննութիւնը վերջացաւ:

պատրաստի էինք. Բարեմաղթութեան
երգ մ'ալ ներդաշնակելով զանգակը դար-
նուեցաւ և քննութիւնը վերջացաւ:

Պօլսեցի Արքայաւոր պատուելի կամըր-
կապու վարժապետը՝ որ Մանգուէի խմբ-
բաղին բարեկամ և թղթակիցն է, քնն-
ութեան ներկայ էր և գոչէ հրատա-
րակել ապ նոյն օրադրին մէջ. բայց և
այնպէս կը փախալինք որ Զեր պատուա-
կան օրադրին մէջ ալ հրատարակուի 'ի
քաջակերութիւն ուսուցչաց և ուսանո-
ղաց, և 'ի բերկրութիւն գիւղիս յարգոյ
բնակչաց, որոնք ուսման յարգն ու կա-
րեւորութիւնը ճանչնալով, զարդնուած յա-
ռաջադիմութեանը կը փախալին:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԷ

Թափառական հրեայի թարգմա-
նութեան եօթներորդ հատորը կազ-
մուած կը ծախուի լրագրոց պատան.
Ետեւ և մայրաքաղաքի հայ գրադարա-
նոց քով. և Մասնուած փաշա թիւ
220 Պոլսեցի Մանուկ աղայի խանութիւն:

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՅՈՒՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԵՐԵԱՅ
Տեղան Գալուսթիւն Տէտեան
Բ. ՏԱՊԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ամեն Հայ գրադարանոց քով կը
գտնուի զին 8/2 զուրուշ:

ԳԱԼՏԵՒԻ ԲԱՐԻՕԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐ
ԹԱՐԳԱՆԻՉ Պ. Մ. ՄԱՍՏՈՒՐԵԱՆ

Իօժէն Այսի այս երեւելի վերատա-
նութիւնը ութ հատորէ պիտի բաղի-
նայ և հետզհետէ հատոր մը հատոր
պիտի հրատարակուի, արդէն առաջին
և երկրորդ հատորներն 'իդոյ ընծայե-
ցան և ամեն Հայ գրադարանոց քով
ծախու գրուած են:

Բաժանորդութիւն կանխիկ վճարելի 90
Միլիարդի բաժանորդաց համար 80
Խաւքանչիւր հատորը 15

Բաժանորդութեան անդերն են մի-
այն Իզմիլ Տէտեանց գրատունը և
Յարգոյ Պ. Գրիգոր Հինգիկերեանին
գրատունը. Կ. Պօլսի Տէտեանց վա-
ճառատունը, Գալուսթի խան, թիւ 11.
և Մասիս լրագրոց խմբագրին գրատու-
նը:

Այն վերատանութեան բաժանորդ
եղողներէն Միլիարդի ալ բաժանորդ
ըլլող ուղեւ 125 զուրուշ պիտի վճարէ
փոխանակ 150ի:

ՎԻՔԹՈՐ ՀԻՒՈ
ԹՇՈՒԱՌՆԵՐ

Այս ընտիր վէպին Հայերէն թարգ-
մանութեան հինգերորդ հատորն ալ և-
րաւ և ամեն Հայ գրադարանոց քով
ծախու գրուած է: Ամբողջ գործին
որ 10 հատոր պիտի ըլլայ՝ բաժանոր-
դութիւնը 150 զուրուշ 'ի խաւքանչիւր
հատորը 18 զուրուշ:

ՄՈՆՍՈՐՈՒ ՏԻԿԻՆԸ

Աշխարհածանօթ Վրդ. քանդակ Տի-
մոյի հեղինակած այս ընտիր վերատա-
նութիւնը հայերէնի թարգմանութեամբ
16 երեսէ բաղկացեալ թիւթի առ թիւթի
պիտի հրատարակուի մօրուք ապազ-
լու թիւթի:

Բաժանորդաց համար մէկ թիւթին
զինք 40 փորայ է. խի հրատարակու-
թեան սկսելէն վերջը 50 փորայ պիտի
ծախուի:

Բաժանորդ պիտի թեան անդերն են.
Մասնուած փաշայ Քալիֆի խա-
նի կից Իզմիլի քանդակ գրատունը. Պօլ-
սի Մանուկ աղայի 220 թիւ և թիւթի
փաշայ Փօթիկ Կալիֆի Կալիֆի ապա-
յին 307 թիւ խանութները:

Մանուկ Հայկական ընկերու-
թիւնը, Մերմար Մարգարեան Պ.
Քրտիկի Համադրային գրատունը
թիւ 88. Ուրախ Զարչի գլուխ Ե-
րից փաշայ խանիկի լրագրոցի քննիչ գը-
րատունը թիւ 416. Կամուշի գլուխ
թիւ 4-5 ընկերայարանը:

ՀԵՂԻՆԻ

ԿԱՏ
ԳԱԼՏԵՒԻ ՄԷ
Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Տէր և Հրատարակիչ Մ. Յ. Չօլապեան

Պօլսոյ աղայան ժողովուրդը բարձր
ու սովորութիւնները նկարագրող հե-
տաքրքրաշարժ վէպ մ'է պարզ և զի-
րախալանային ոճով գրուած և հետե-
ւաբար ամենուն ընկերանքն արժանի:
Այս վէպը շարժի շարժի կը աղղ-
ուի 16 երեսէ բաղկացեալ թիւթով,
և ամեն Հայ գրադարանոց քով կը
ծախուի մէկ թիւթի 60 փորայ:

ՍԻՒԼԵՆԸ

ԿԱՍ
Ինք չանտեսելով՝ տրիշ ամենքը տեսնող
առջիկ մը:

Երեսուն և մէկ դիւրին բաժնու տծ
և տեսող տու տեսող հրատարակուած
տաճկերէնի լեզուով հետաքրքրաշարժ
վերատանութիւն մ'է՝ Պ. Վ. Թիւզ-
քիեանի հեղինակութեամբ:

Ալ գտնուի Մասնուած փաշայ Պո-
լսի Մանուկ աղայի և ամեն Հայ գը-
րադարանոց քով. զին 40 փորայ:

ԱՌԵՒՏԻԱԿԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 12 ԱՊՐԻԼ
Մ. Ա. Ս. Ս.

Յօդին կարծի Պէտարապիւս	24-27
» » Ազադ	23-28
» » Պալէք	22-24
» » Պալէքի սը	22-24
» » Թէքլիւրաղ	22-24
» կախուղ Ազադ	24-26
» » Պէտարապիւս	24-26
» » Պալէքի սը	20, 21, 23
» » Պալէք	20, 21, 23
» » Պալէք	24-26
Կիրքա թուան	14-14.10
Սղիպապարին թուան	14.10-12.20
Անաթոլ	14.30-13
Գարի թուան	14.10-13
» Անաթոլ	14.10-13

ԽՈՋԱԿ ՉՈՐ	
Պարսա չկայ	— քիւն
Անաթոլ «	— հօլան
Քօլոս «	— »
Էտիւրէ «	— »
Մախաձ «	Քր. 12-13 »

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԷ

Բանալի կէլիէ	հօլան 10.30
» Իզմիլ	» 11.10
» Առանա	» 10.30
» Պարսիկաստան	» 9.30
» Վրաստան	» 10
Բուրդ Սնատուրու լուսաւորած	» 10.30-11
» » չլուսաւորած	» 6.30
» Բուսիկ լուսաւորած	» 12
» » չլուսաւորած	» 6.30
ձէլիկ Լենկ և Գաւս	» 14.30
» Թոխա	» 14.20
» Զարուժ	» 11.20-12
Մալը Պարսիկաստան	» 11-11.30
» Անատուր	» 10.20
Մալը Գաւսի ամպօլ	» 14-16
Թիֆլիս Լենկիւր	»)
» Գաստամուր	»)
» Չէլիքաղար	» 33, 38, 42
» Չէլիքէղ	» 27
» Վան	» 20
Մետաքս Պարսիկ Բէյա	» 50
Աֆիօն	» 300-325
Բիւրլի	» 33-33
Սուսա	» 420
Կոստանի հոնա Անատ. Բիւլէ	» 37-38
» Բուսիկ	» 30
Ձէլի Մուստաֆա	հօլան 6.10

Ձէլի Այվալ	հօլան 6.30
» Սաքըղ	» 7.30
Աճառ (Սապօն) Գանալիա	» —
» » Միւրիւր	» —

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐԷ	
Խանիկ Բիւ	400 հօլան 850-1000
Շաքար փոշի Անգլ.	կնոյ 250
» » Գաղղ.	» 240
» Գաղղի Գաղղ.	» 290-310
Չայ Գոնիօ	հօլան 48
» Բէքօ	» 30
Անագ (պալայ)	կնոյ 925
Պալիկ (պալայ)	հօլան 3.30
Լեզակ (չիլիկ) Պէնիկայ	» 115-145
» » Մատառա	» 70-80
Ձինք տախտակ 100 հօլան ֆըր	» 111
Լիկալի ձողաձեւ	» 64
» տախտակ	» 60
» Բեւեռցու	» 63
» Բարֆիձա	» 95
Բրինձ Խաւքիոյ 100 ֆըր. ֆըր.	» 40.10
Կորալ կը Ուսիւրայ	ղը. 11-11.10
Խաւքար	» 25-28
Արատանիկ Լիկալի. մտ. 9-12	» 41
» Բիւլէ	» —
Թիւթիկ (Թիւթիքէ) զոյգ մտ.	» —

Մասիս լրագրոց բաժանորդ պարտիւն
տեղերն են Կ. Պօլսի Չիլիկի խանը վերի
յարկը թիւ 6 Մասիսի խմբագրատունը
Խիկ Կաւառաց մէջ հետեւեալ հոգա-
բարձուաց սննդակները

ԽԱՄԻՐ.	
ՆԻԿՈՍԻԿԻԱ. Խոտով աղա Թ. Էսկի- ճեան.	
ԱՍՏԱՐԱՐԱՐԱՐ Մ. Գալուսթի 8 Գրի- գորեան.	
ՏՐԱՊԵՐԱՐ. Պ. Խաւքարուր Լիւստեան.	
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զա- քարեան.	
ՍԵՐԱՍԵՐԱ Վարդան Էֆէնիսի Արդար- եան:	
ԵԱԷ. Մ. Ապա Խաչիկեան.	
ՀԱՆԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մար- գարեան.	
ԵՐԱԿԱՅ. Բիւրիկարուրայ Թանգարա ՎԱՆ. Գրիգոր աղա Խոտանեան.	
Ուրիշ քաղաքներէ ստորադրուի ու- ղողներն ալ տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ:	

Ի մթնոլոր-Տիւրքի
Կ. Ս. Ինթիքի
Ի ՏՊԱՐԱՐԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԻՆԵԼԻ ԻԱՆՆ